

virke, at man maa forøge de Tilskud, som Staten har ydet Skolerne. Hidtil har Staten ifølge Loven af Marts 1892 ydet 1,500 Kr. fast til hver Skole og 15,000 Kr. at fordele i Forhold til Elevantallet. Stats-tilskuddet til vore Folkehøjskoler fordeles jo ikke alene efter Elevantallet, men ogsaa efter Skolernes Udgifter, særlig Udgiften til Lærerlønninger, Lokaler og Undervisningsapparater. De Forslag, som Mindretallet her har stillet, gaar ud paa, at det faste Bidrag, saaledes som allerede i det oprindelige Lovforslag foreslaaet, sættes til 1,000 Kr. for hver Skole, at 15,000 Kr. fordeles ligesom hidtil efter Elevantallet, og at der yderligere bevilges indtil 15,000 Kr. til Fordeling efter Udgifterne til Lærerlønninger, Lokaler og Undervisningsmidler. I saa Henseende kan jeg henvise til Loven om vore Folkehøjskoler, som har fulgt det samme Princip: ikke udelukkende at fordele efter Elevantallet, men ogsaa tage Udgifterne, navnlig Udgiften til Lærerlønninger, med i Beregningen. De af Mindretallet stillede Ændringsforslag findes under Nr. 9, 10, 13, 15, 16 og 17. Disse Ændringsforslag, som hører sammen, har alle det samme Formaal: at bevare den gamle Ordning med Privatskoler og at yde det forøgede Tilskud af 15,000 Kr.

Ordføreren (Sonne): Den ærede Mindretalsordfører (Bojsen) har jo nu gjort Rede for de Betragtninger, der har foranlediget Mindretallet til at tage Afstand fra den i Lovforslaget tilsigtede Ordning med Hensyn til Formen for Statens Stilling til de bestaaende Navigationsskoler, og det ærede Medlem har dermed yderligere uddybet de Betragtninger, der i saa Henseende er fremsatte i Mindretalsbetænkningen. Det ærede Medlem ønsker, at der tildeles disse Skoler en friere Stilling overfor Statsmyndighederne, end Lovforslaget tilsigter, og naar henses til det ærede Medlems Fortid som Skolemand, er hans Kærlighed til den frit stillede Skole jo ret forklarlig. Men det forekommer mig unøgtelig, at det ærede Medlem giver denne sin Kærlighed til den frit stillede Skole en noget større Rækkevidde end berettiget. Det ærede Medlem henpegede paa, at vi ved at acceptere Lovforslagets Bestemmelser med Hensyn til Tilskuddet til Navigationsskolerne med Garanti for Lærerlønningerne kunde komme ud paa et farligt Skraaplan, idet Konsekvensen deraf kunde blive, at de øvrige private Skoler skulde kunne komme til Statsmagten og kræve tilsvarende Garanti for

deres Lærerlønninger. Jeg ser imidlertid ikke, at denne Frygt er berettiget. Hvor Talen er om Privatskoler, der, som Folkehøjskoler, Realskoler o. s. v., jo kun tager Sigte paa i al Almindelighed at uddanne Elevernes Personlighed til deres Færden her i Livet, er der slet ingen Fare for, at noget saadant kan ske. Det maa vel erindres, at der her tages Sigte paa en Uddannelse, der skal staa Maal med de Fordringer, som i Lovgivningen stilles med Hensyn til de paagældendes *faglige* Kvalifikationer. I saa Henseende har vi som Maal de sønæringsretlige Bestemmelser, der indeholdes i det foreliggende Sønæringslovforslag, og det forekommer mig da ganske naturligt, at Staten har Indseende med, at der ogsaa virkelig aabnes Adgang til en Uddannelse, der fyldestgør de Fordringer, som er indeholdte i den paagældende Lov.

Det ærede Medlem hævdede, at det var Mindretallet, der var konservativt, medens det var Flertallet, der vilde reformere. Ja, Flertallet vil i denne Henseende følge med Tiden og med Udviklingen. Kravene i Sønæringsloven afpasses efter Tiden og Udviklingen, og det maa Uddannelsen virkelig ogsaa. I saa Henseende synes det mig at have nogen Interesse at se, hvorledes man i andre Lande har ordnet det tilsvarende Forhold, og jeg skal i saa Henseende oplyse, hvorledes Forholdet er i de tre Nabolande. I Sverige er Navigationsskolerne Statsskoler, i Tyskland ligeledes, i Norge er Navigationsskolerne understøttede af Staten og Kommunerne og saaledes, at Lærerlønningerne er garanterede — altsaa den Ordning, som her tilsigtes. Altsaa, Sverige og Tyskland er gaaet langt videre; de har etableret rene Statsskoler, medens Norge, det mere demokratiske Samfund, som sagt har den Ordning, som Lovforslaget her tager Sigte paa. Endvidere skal jeg henvise til, at Kravet om at gøre Navigationsskolerne til Statsskoler har været fremholdt af alle de interesserede Parter, der har beskæftiget sig med hele dette Spørgsmaal. Alleerede i Kommissionen af 1886 blev der peget paa Ønskeligheden heraf, det samme var Tilfældet i Kommissionen af 1904. Endelig har ogsaa det forberedende Udvalg af 1911 bestemt fremholdt Kravet om Navigationsskolernes Overgang til Staten. Jeg maa maaske i saa Henseende henpege paa, at det forberedende Udvalgs udførlige Betænkning omtaler dette Forhold paa Side 32 og 33. Der peges først paa, at der vil blive stillet forøgede Krav til Navigations-